

Praksisbaseret forskning i videnskabende netværk -opdatering

Af Knud Ramian, Folkesundhed og kvalitetsudvikling, Region Midtjylland

Denne artikel giver et aktuelt signalement af praksisbaseret forskning og en særlig måde at gennemføre den på, som kaldes for videnskabende netværk. Den praksisbaserede forskning og de videnskabende netværk har udviklet sig i Danmark gennem de sidste 20 år¹.

Den praksisbaserede forskning er en særlig udgave af 'praksisforskning' som er et meget bredt forskningsfelt med fokus på praksis. Det kan næppe undre at praksis selv er optaget af at skaffe sig nyttig viden, men der er et gab mellem den akademiske forskning og praksis som fører til mangel på solid og anvendelig praktisk viden (Nutley, Walther, & Davies, 2008). Gang på gang står praktikerne i sin komplekse hverdag overfor problemer, som der mangler viden for at kunne løse, og lige så tit kan det konstateres, at denne viden ikke findes, og de mennesker, der kunne være optaget af at løse problemet, er optaget af noget andet. Det er skellet mellem den teoriorienterede og den praksisorienterede forskning (Bleijenbergh, Korzilius, & Verschuren, 2011). Dette skel er udgangspunktet for det, der her kaldes den praksisbaserede forskning. Vi benytter os af følgende definition på den praksisbaserede forskning:

"Praksisbaseret forskning er anvendelsen af forskningsbaserede principper, designs og databearbejdningsteknikker i praksis for at svare på spørgsmål som udspringer af praksis på en måde, der informerer praksis. (Epstein og Blumenfield, 2001)"

Et videnskabende netværk er en særlig måde at organisere den praksisbaserede forskning på. Indledningsvis kan vi bruge følgende definition:

Videnskabende netværk er forskellige former for samarbejde, der har det til fælles, at det er praktikere, der samarbejder aftalt, målrettet og produktorienteret, om at skabe viden på et bestemt praksisområde og som samarbejder om at dele denne viden med andre.

Denne arbejdsform har tilsvarende udviklet sig gennem de sidste 20 år og mere end 25 netværksprojekter har set dagens lys (Ramian, 2004).

I det følgende uddybes de ovenstående definitioner af fænomenerne praksisbaseret forskning og videnskabende netværk.

Hvad er praksisbaseret forskning?

Praksisbaseret forskning er et internationalt fænomen

Praksisbaseret forskning (PBF) er et internationalt fænomen med mange forskellige ansigter. Der er derfor også mange betegnelser for fænomenet. Vil man studere fænomenet skal man ikke søge i de videnskabelige tidsskrifter, men kan man søge med Google efter

- Practitioner research
- Practitioner based enquiry,
- Practice based research,
- Practice research,
- Real world research,

¹ Tak til Niels Aagaard for kritisk gennemlæsning

- Insider Research
- The scientist practitioner,
- Practitioner-Focused Research
- user-led research

Det kan være lidt forvirrende, at der også i Danmark er helt forskellige måder at anvende begrebet 'praksisforskning' på. Når man ser hen over de forskellige betegnelser kan vi tegne en nogenlunde dækkende profil af denne specielle form for forskning:

Den gennemføres i og af praksis

I USA kan man finde særlige forskningsfonde, der kun kan søges af forskere i praksis. Det har man så været nødt til at definere hvad var. Det er fagfolk, der arbejder mindst 80% af deres arbejdstid i praksis. Det vil sige, at de i snit passer deres almindelige arbejde 4 dage om ugen, mens de forsker den femte dag. Det passer meget godt til de danske erfaringer, bortset fra at borgerne i stigende omfang også vil være deltagere.

Genstanden er fænomener i praktikerens hverdag

Det karakteriserer praksisforskning, at forskningsspørgsmålene er født ud af de personlige erfaringer, man gør i praksis, og et dybtliggende behov for at vide noget mere eller gøre noget bedre. Forskningens målsætning bliver at producere en viden, der kan gøre en forskel i praksis.

Praksisbaseret forskning anvender anerkendte forskningsmetoder

PBF er forskning. Det betyder, at praksisforskeren tilstræber en systematisk arbejdsproces vedrørende problem-formulering, begrebsafklaring, metodisk indsamling af data og en konsekvent analyse af dem. Der er mange forskellige forskningsstrategier. De kan være uenighed om, hvad den rigtigste strategi er, men bred enighed om kravet om systematik og konsekvens. Bogen "Casestudiet i praksis" er et eksempel på at en lærebog i forskningsmetode også kan henvende sig praksis(Knud Ramian, 2012a).

Praksisbaseret forskning tilpasses, så den kan gennemføres i praksis

PBF er karakteriseret ved at være gennemførlig i praksis. Den er "do-able". Det betyder, at man må tilpasse sine metoder så det bliver muligt at gennemføre forskningsaktiviteterne. Praksisforskning kan som anden forskning få problemer med validiteten. Altså svært ved at give svaret på det undrende spørgsmål: Ka' det virkelig passe? God forskning betyder naturligvis også at kunne udtale sig inden for de grænser undersøgelsen kan udsige noget om (Wisler, 1991).

Praksisbaseret forskning skaber troværdighed gennem dokumentation af sin anvendelighed

Forskningsresultater skal være troværdige. Normalt styrkes troværdigheden gennem den kollegiale anerkendelse af forskningsmetoden og resultaterne. Det sker typisk i forbindelse med offentliggørelse i videnskabelige tidsskrifter. Det har ikke været let at finde den praksisbaserede forskning i videnskabelige tidsskrifter, men der er et stigende behov for praksisrelevante artikler (Kaffenberger, 2012). Den vigtigste troværdighedstest for den praksisbaserede forskning er dens evne til at informere praksis og blive anvendt til løsning af det problem, som den er optaget af at løse. Hvis arbejdspladsen ikke anvender resultaterne svækkes troværdigheden. Derfor spiller ledelse, kolleger og borgere en afgørende rolle. De skal forholde sig til resultaterne, og træffe lokale beslutninger om, hvorvidt og hvordan resultaterne kan anvendes lokalt. Arbejdspladsen grad af anerkendelse og implementering er vidnesbyrd om resultaternes troværdighed.

Resultaterne kommunikerer til fagfolk

PBF-forskeren er optaget af at kommunikere til andre i den samme praksis. Først og fremmest deres egen arbejdsplads og andre praktikere. Spredningen fra fagfælle til fagfælle er en særlig effektiv form for formidling, fordi praktikere deles om meget indforståethed. . Praksisforskningens tyngde bestemmes af, om

deres resultater kan anvendes i praksis. Det stærkeste generaliseringsargument vil være: Vi bruger selv vores viden i praksis. PBF forskeren har ikke altid en tyk rapport, men vil have en stor database fra sit projekt. Herfra kan der laves mange aftapninger: oplæg til kolleger, artikler til andre fagfolk, indstillinger til ledelsen, et interview til et fagblad.

Praksisbaseret forskning findes på mange ambitionsniveauer

Det er med tiden blevet tydeligere, at PBF er en særlig type af *praksisorienteret* forskning, som uanset ambitionsniveau skal leve op til andre krav end den teoriorienterede forskning (Bleijenbergh et al., 2011). Meget lægelig 'klinisk' forskning opfylder kriterierne for praksisbaseret forskning. Mange ph.d. undersøgelser f.eks. erhvervsph.d. forskning vil være praksisbaseret forskning. Den er underlagt de samme krav til videnskabelighed som anden ph.d. forskning (Mahler, Svensson, & Sarvimäk, 2011; Trillingsgaard, 2010). Hyppigt vil man finde praksisbaseret forskning som en del af master-uddannelsesforløb (Ravn, 2006). Mange af de studier som er gennemført på det daværende "Center for evaluering" havde et ambitionsniveau, der svarer til en 10 ugers empirisk opgave på en masteruddannelse. Ofte vil en ti ugers undersøgelse være en stor mundfuld for en arbejdsplads og det viser sig, at selv mindre undersøgelser kan gøre nytte (Andersen, 2012) (Knud Ramian, 2012b).

Forskellige praksisfelter udvikler deres egen praksisforskning.

De enkelte praksisfelter udvikler ofte deres egne traditioner for praksisbaseret forskning med egne lærebøger og konferencer. Både sygeplejersker, rådgivere, socialarbejdere og specielt lærerne har arbejdet med praksisforskning i mange år (Epstein, 2009; Fox, Martin, & Green, 2007). Praksisbaseret forskning kan med fordel være en del af større forskningsprojekter (Ahlgreen, 2009; Cristine Smith, 2002) eller være en del af et såkaldt videnskabeligt netværk, som senere belyses.

Hvad er et videnskabende netværk?

Begrebet "videnskabende netværk" blev første gang anvendt af Herningspsykologen Marianne Elbrønd omkring 1995 som betegnelse for aktiviteterne i det såkaldte VEGA-netværk. De videnskabende netværk har udviklet sig over årene gennem en række forsøg til at være forskellige velafprøvede samarbejdsformer, men det ser ud til, at de har en række fælles egenskaber. Fænomenet 'videnskabende netværk' er også udbredt internationalt og har forskellige betegnelser. Hyppigst vil man finde betegnelser som

- 'Practitioner research network'
- Networking practitioner Research
- Practitioner-scientist collaboration
- 'Collaborative practitioner research network'.

Den sidste betegnelse er den der passer bedst til den arbejdsform, der gennemgås her. De har mange fælles træk og mange fælles udfordringer. (Lunt, Ramian, Shaw, Fouche, & Mitchell, 2012). Storskalaforøg (multisite-evaluations) er en særlig form for videnskabende netværk, hvor en række forskere går sammen om at afprøve og udvikle en bestemt metode i praksis.

Indledningen gav en kort definition af et videnskabende netværk, som det bruges her:

Videnskabende netværk er forskellige former for samarbejde, der har det til fælles, at det er praktikere, der samarbejder aftalt, målrettet og produktorienteret, om at skabe viden på et bestemt praksisområde og som samarbejder om at dele denne viden med andre.

Denne definition uddybes i det følgende. Hvert enkelt netværk vil have sin egne aftaler om samarbejdet, men vil oftest være karakteriseret ved en række kendetegn/kvalitetskrav:

Samarbejdet skal være videnskabende

1. Det betyder for det første, at der arbejdes med besvarelse af et eller flere fælles ofte afgrænsede undersøgelsesspørgsmål og dermed en fælles forståelse af centrale begreber og fænomener.
2. Det betyder for det andet, at der anvendes omhyggeligt udvalgte, eksplicite systematiske metoder til øget erkendelse. Det kan være forskellige former for praksisforskning, implementeringsforsøg, uddannelsesforløb, auditforløb eller Research Light-teknikker.
3. Det betyder for det tredje, at hver enkelt delprojekt bidrager med svar på de stillede spørgsmål med de data og analyser, som de råder over.
4. Når der foreligger svar på de samme spørgsmål fra forskellige projekter gennemtvinger det en refleksion mellem projekterne og en mulighed for udvidet indsigt.
5. Svarene skal forsøges anvendt i praksis. Svarenes troværdighed og værdi viser sig ved deres anvendelsesmuligheder.
6. Det betyder for det femte, at netværkets resultater spredes af dem, der har produceret dem i form af dialoger, rapporter, konferencer, kurser mv. hvor viden kan gøres til genstand for undersøgelse og kritik. Det betyder, at de videnskabende aktiviteter henvender sig til en verden, hvor der kan tages stilling til gyldigheden af deres resultater.
7. Videnskabende netværk kan samarbejde om forskellige former for viden: beskrivende og indsigtsgivende viden: om fænomeners fremtræden og dynamik eller problemløsende viden: om metoder og deres resultater.

Samarbejdet sker i netværk

1. Det betyder for det første at de enkelte deltageres videnskabelse opstår i en synergi med de øvrige deltageres arbejde i form af gensidig inspiration og kritik

2. Selvom de samme spørgsmål belyses af alle deltagerne i delprojekterne opstår der synergi ved, at de belyser de samme spørgsmål fra forskellige vinkler.
3. For det tredje indgår de enkelte deltagers arbejde i et fælles produkt. Det kan de gøre ved at understøtte, udvide eller modsige hinandens fund. Det viser sig ofte at 'sikker viden' er kontekstbestemt dvs. er gyldig under bestemte betingelser fx. på en bestemt arbejdsplads, men ikke på en anden. Når disse forskelle på 'sikker viden' går i dialog i det fælles produkt opstår der en 'merviden'.

Netværket er målrettet og produktorienteret

1. Det betyder for det første, at netværket er baseret på en fælles 'kontrakt' imellem netværkets ledelse og de deltagende arbejdspladser. Kontrakten sikrer, at deltagerne får de nødvendige rammer for at bidrage til netværket.
2. Netværkets forløb er aftalt på forhånd
3. Deltagerne i netværket vil typisk være udpeget af forskellige arbejdspladser, men kan også være enkeltpersoner.
4. Arbejdspladserne deltager hver med mindst 2 medlemmer. Dette er nødvendigt for at sikre kontinuitet i arbejdet f.eks. ved jobskifte og for at øge gennemslagskraften på arbejdspladsen.
5. Netværket bidrager med de ressourcer, som deltagerne ikke selv har adgang til. (f.eks. i form af uddannelse, konsulentbistand, EDB, hjemmeside mv.
6. Netværkets ledelse er 'netværksbestyrere' dvs. påtager sig ansvaret for driften af netværket inden for kontraktens rammer, men er ikke nødvendigvis eksperter på fænomenet, selvom en vis viden er nyttig.
7. Der kan være en styregruppe bestående af de involverede arbejdspladser og andre, som aftaler temaet og hjælper med at skaffe fondsfinansiering.

Videnskabende netværk er mange ting

Der er siden midten af halvfemserne gennemført mellem 25 og 30 videnskabende netværk i Danmark. Nogle få af dem vil være nævnt her:

- Videnskabende netværk om bostøtte til mennesker med ADHD (Lene Mosegaard Søbjerg, Christiane Bundegaard Petersen, Svendsen, & Højen, 2012)
- BUDOK - er afsluttet - om dokumentation af arbejdet med indsatsen for børn af sindslidende
- RebusNet - om opfølgning af mennesker, der er flyttet fra et botilbud
- Selskanet - om selskade adfærd i socialpsykiatrien

Nogle videnskabende netværk arbejder over lang tid med serier af projekter:

- JobNettet - er optaget af jobskabelse for sindslidende (Ahlgreen & Ramian, 2010). Netværket er nu igang med sit tredje projekt om afprøvning af metoder til kognitiv træning
- VegaNettet - handler om studier af livet i gamles hverdag. Netværket har eksisteret siden 1994.
- Omkring handleplansarbejde har der over de seneste 12 år været samarbejdet omkring 3 projekter,
 - HAPLA: Hvad sker der, når man laver handleplaner?
 - PLANET: Hvordan skaber man levende handleplaner Se evalueringen af netværket her.
 - LEPLA Ledelse af handleplansarbejde Den seneste rapport udkom i efteråret 2012 (Knud Ramian, 2012).
- LIFONET er et netværk, der handler om anvendelsen af livshistoriefortælling. Det også har eksisteret siden 1994. (Gústafsson & Ramian, 2003) En antologi udkommer i 2013.

Hvordan arbejder et videnskabende netværkprojekt?

For at give et lidt mere konkret billede af et videnskabeligt netværk kan man ride i typisk netværksforløb op som det ser ud i dag. Arbejdsformen har udviklet sig gradvist siden 1979 (Ramian, 1981), men har siden gennemløbet mange forbedringer og fremtræder i dag som en højt udviklet arbejdsform.

Organisering af det videnskabelige netværk.

Et videnskabeligt netværk kan have sit organisatoriske platform på et universitet eller en anden vidensinstitution, men kan have også udspringe af et fagligt netværk, som ønsker at skabe viden. Dette netværk vil have et tema og kan organisere forskellige videnskabelige netværk. Projektdeltagerne er blevet udvalgt på baggrund af et oplæg om det, de ønskede at undersøge.

Fælles tema

De videnskabelige netværk har haft et fælles tema og nogle fælles overordnede forskningsspørgsmål. Deltagerne er med til den endelige afpudsning af forskningsspørgsmålene, så vi sikrer relevansen for praksis. Det fælles udgangspunkt har betydet, at projekterne kan berige hinanden både fagligt og indholdsmæssigt. Måske fordi deltagerne alle har en interesse for samme gruppe af mennesker, men alligevel kommer fra varierende tilbud og organisationer, har der været et højt engagement i hinandens projekter, og stor interesse i at udveksle og diskutere faglige erfaringer. Da projekterne er forskellige vil der være vidt forskellige bidrag til den fælles problemstilling. Dermed skabes der en synergieffekt.

Kontrakt

Deltagerne i netværket indgår en skriftlig kontrakt. Her er projektet beskrevet og de gensidige forpligtelser fastsat. Der er ingen tvivl om, at deltagelse i et netværk omkring praksisforskning påvirker arbejdspladsen og kræver ressourcer fra denne. For at kunne gennemføre et sådant projekt indenfor en tidsramme på et år kræver det arbejdspladsens opbakning. Vilklarene for deltagelse er aftalt med arbejdspladsen på forhånd f.eks. er det aftalt at man skal kunne møde på de på forhånd fastlagte seminarer og at ledelsen fungerer som den overordnede projektleder. Se eksempel på netværksaftale ()

Seminarer

Hver anden måned mødes projektdeltagerne et rart sted i et døgn. I starten lidt hyppigere. Der er undervisning om fælles metodiske og analytiske emner. Desuden får de enkelte projekter efter et oplæg sparring fra projektledelsen og de andre projektdeltagere. Undervejs vil der blive afholdt større seminarer af en dags varighed, hvor de forskellige projekter inviterer fagligt kvalificerede personer til drøftelse af deres projekt.

Seminarerne fungerer som et forum for udveksling af faglige erfaringer, og som faste holdepunkter i arbejdsprocessen, hvor det videre forløb bliver planlagt. Det kommer der mange diskussioner ud af - for det kan vise sig, at det man troede var ganske sikkert, ikke er helt så sikkert på den anden side af Storebælt. Alene den oplevelse bliver man meget klogere af. Seminarerne er energiskabere i projektet og noget af det deltagerne tænker tilbage på med glæde. De er med til at holde dampen oppe og få ting til at ske - for selv om det kan være svært at holde dampen oppe i hverdagen, er man jo ikke den, der møder uforberedt til et seminar. Der er en høj arbejdsmoral i et netværk, man er nødt til at tage hinanden alvorligt.

Case-studiet er ofte et fælles værktøj

I starten undervises man på seminarerne i de anvendte forskningsmetoder samtidig med, at man planlægger sit projekt. Forskning er et håndværk, hvor det vigtigste redskab er tanken. Det kræver meget tankearbejde at blive helt klar på sine spørgsmål og vide præcist, hvad man vil måle. Man kan dog løbende få vejledning. Praksisbaseret forskning er begrænset af det vilkår, at forskningen skal indpasses i det daglige arbejde. Selvom den valgte forskningsstrategi tilpasses det aktuelle tema vil en udgave af Case-studiet ofte være valgt. Case-studiet er relativt nemt at organisere og få indpasset i praktikerens hverdag, idet case-studiet er fleksibelt både med hensyn til omfanget af undersøgelsen og de metoder der tages i anvendelse. Case-studiet er præget af, at man anvender forskellige metoder undervejs. Det kan betyde, at man måske både skal lave

observationer, studere dokumenter og lave interviews. Der findes en lærebog om casestudiet, som er specielt velegnet til praksisbaseret forskning (Knud Ramian, 2012a).

Mange opdager, at de ved at påtage sig forskerrollen får helt andre informationer, end de fik som praktikere. Dels fordi de nu stiller meget bedre og langt mere præcise spørgsmål, og dels fordi, de er trådt ud af behandlerrollen. Det er voldsomt lærerigt.

Teknisk og konsultiv bistand

Deltagerne kan benytte sig af individuel konsultation fra projektet. Der er ved projektets start afsat åbne konsultationsdage, som man kan bestille tid til eller konsulentbistanden sker på arbejdspladsen. Desuden kan der være afsat ressourcer til lån af båndoptagere, sekretærhjælp og litteratursøgning.

Det tager et års tid

Der ligger et stort arbejde med bearbejde data, så de bliver til svar på de spørgsmål, man har stillet og til argumenter for disse svar. Det er også et håndværk, men man bliver efterhånden ret klar både i tanken og i mælet af det. Det er erfaringen, at projekterne ikke skal strækkes for langt ud, og at de skal have en afgrænset varighed, der på forhånd er fastlagt. Et år synes at være et passende tidsrum; der er tid til at sætte sig ind i forskningsmetoden og gennemføre selve projektet ligesom det synes at være den tid man kan levere energi til et forskningsprojekt samtidig med sit øvrige arbejde.

For at projekterne kan gennemføres på et år kræver det imidlertid stram planlægning og det er væsentligt at aftale milepæle for mindre dele af projektet undervejs. Når undersøgelser gennemføres som en del af det almindelige arbejde er det erfaringen, at der i perioder vil være brug for arbejdstid, der er koncentreret om projektet. Der vil være afsat ressourcer til frikøb af en medarbejder i skrivefasen.

Man bliver endnu klarere i mælet, når man skal forelægge sine foreløbige resultater for andre, når man skal skrive en artikel. Man bliver rigtig meget klarere, når man på en conference skal fortælle fremmede, hvad man har fundet ud af på 20 minutter. Projektledelsen udarbejder også tit en tværgående rapport. De enkelte projekter har som regel besvaret de oprindelige spørgsmål fra forskellige vinkler, og netop dette forhold giver en dybde, som den enkelte rapport ikke kan byde på.

Arbejdspladsen spiller en rolle

Et praksisbaseret forskningsprojekt sætter fra starten sit præg på arbejdspladsen. Der er kolleger som får nye roller, som alle skal vænne sig til. Kollegernes viden kan spille en vigtig rolle omkring udformningen af undersøgelsens antagelser. De kan bakke op om undersøgelsens gennemførelse - eller det modsatte.

Deltagelsen i netværket er en styrkelse af projektet. Det er ledelsens rolle at sikre løbende information om undersøgelsen og at sikre at de mulige konsekvenser af undersøgelsen bliver implementeret.

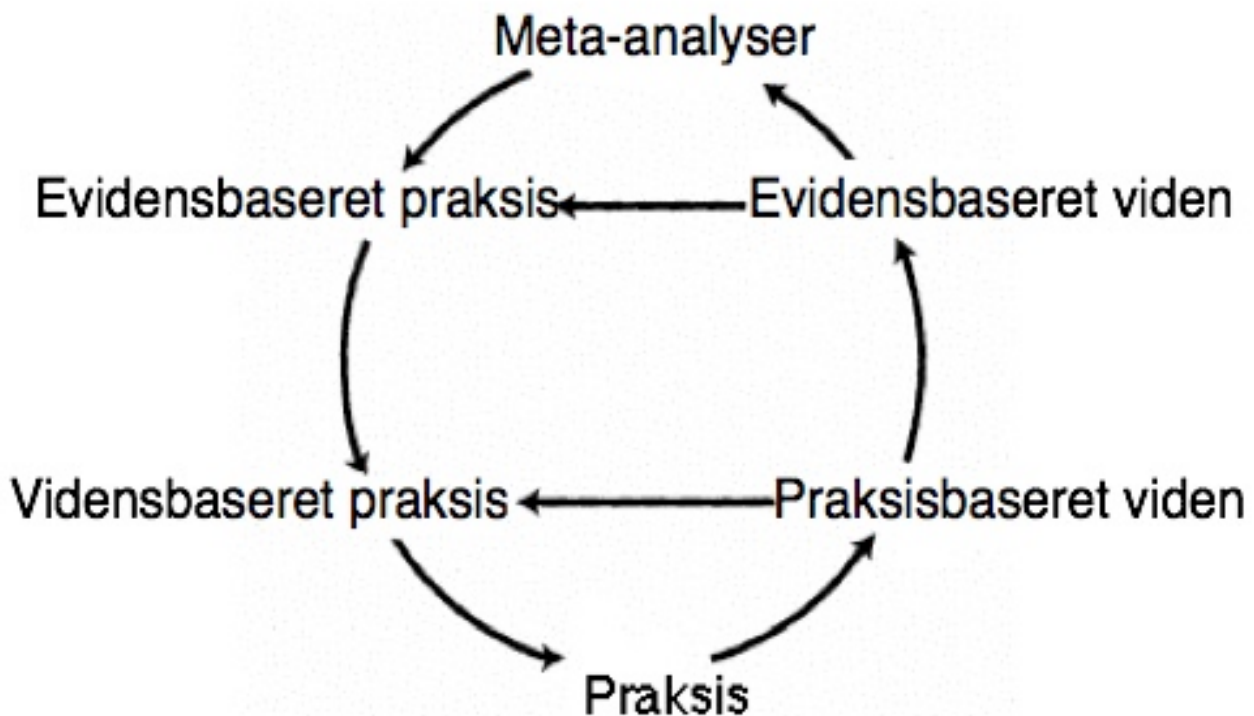
Hver af projekterne udarbejder som minimum selvstændige artikler, der indeholder resultater og anbefalinger fra egne undersøgelser. Til sidst vil arbejdspladsens anbefalinger også indgå.

Da alle har forsøgt, at besvare de samme undersøgelsesspørgsmål bliver den tværgående rapport, der udarbejdes af netværkets ledelse særlig interessant. Desuden foreligger der ofte en fælles rapport med beskrivelse af metode og en tværgående analyse af projekterne. Disse resultater formidles af netværket på en eller flere åbne temadage.

Hvad skal vi med praksisbaseret viden?

Der efterspørges i tiden dokumentation, (e)vidensbaseret og effektmåling. Der efterspørges sikker viden og også den erfaringsbaserede viden (Socialstyrelsen). Der er en løbende debat om forholdet mellem forskning og praksis (Høgsbro, 2011; Nutley et al., 2008). Den praksisbaserede viden indgår naturligt som et 'argument' i denne debat. Den rejser en række spørgsmål om, hvor den praksisbaserede viden placerer sig i dette spændingsfeltet mellem forskning og praksis. Det har vist sig, at selv i omhyggelige forsøg på at skabe en evidensbaseret praksis er der rigtig mange spørgsmål, som forskningen ikke kan give svar på. Disse ubesvarede spørgsmål er praktikerne i den daglige problemløsning nødt til at give et svar på. Dette forhold er

et centralt argument for, at praksis er nødt til at have sin egen vidensproduktion (Ramian, 2004)(Ramian, 2003, 2009). Praksisbaseret forskning kan vise, at den evidensbaserede viden rent faktisk ikke er stærk nok til at gøre en forskel i praksis (Friedberg & Sohl, 2009). Som det er illustreret i figuren spiller den evidensbaserede viden og den praksisbaserede viden forskellige, men ofte komplementære roller i vidensproduktionen.

Praksisbaseret forskning er kun een af vejene til en vidensbaseret praksis. Der er mange veje, og der gøres hele tiden forsøg på at finde nye. Der opstår hele tiden nye konstellationer mellem praksis og forskning, f.eks 'praksisnær forskning' der er en ny konstellation, som søger at finde sin plads i feltet (Kjærdsdam, Kildedal, & Uggerhøj, 2011; Uggerhøj, 2011). Der er meget inspiration at hente for eksempel i Den sociale kvalitetsdatabase, der rummer erfaringer fra mange hundrede projekter.

Der er løbende debat om den praksisbaserede forskning. Det er ofte en insider-forskning, som på den ene side har et helt indgående kendskab til feltet og helt specielle muligheder for at få adgang til data, men som netop derfor kan have særlige problemer med afstanden til forskningsfeltet og kan have særlige etiske udfordringer. Den erhvervede viden er som skabt til lokal anvendelse, men man kan netop derfor heller ikke uden videre garantere en generaliserbar viden. Den praksisbaserede forskning har været på tegnebrættet og under udvikling længe, men stadig vil projekterne være påvirket af en udstrakt mangel på tid og penge. Man kan spørge: Hvor er borgerne henne i den praksisbaserede forskning? I de første år var borgerne ikke involveret i den praksisbaserede forskning. Det gav anledning til udvikling af en særlig borgerstyret forskning (Welborn et al., 2010), men der er jo intet i vejen for at fagfolk og borgere kan danne partnerskaber omkring praksisbaserede forskningsprojekter som det ses i England.

Fremtidens vidensbaserede arbejdsplads

Visionen om den vidensbaserede arbejdsplads er at der på fremtidens arbejdspladser altid vil være nogen, som ved siden af deres praktiske arbejde er ansvarlige for produktion af viden til lokal anvendelse. Det kan både være fagfolk og borgere. De vil være uddannet til arbejdet med omsætning af forskningsresultater, til indsamling af data til brug for dokumentation og kvalitetsikring og Research Light. De vil inddrage arbejdspladsens interessenter i formuleringen af de spørgsmål, der aktuelt er brug for vidensbaserede svar på, inddrage dem i dataindsamling og fortolkning af resultaterne. Det er en af de muligheder praksis har for udnytte dokumentationsbølgen til læring og udvikling af deres arbejde. Sker dette ikke vanskeliggøres omsætningen af viden til praksis og praksis vil blive topstyrede og gennemkontrollerede konceptafviklere, der ikke bidrager til vidensproduktionen.

Bibliografi

- Ahlgreen, Birgitte. (2009). Hvad gør den gode udflytning - Casestudier af unges udflytning fra socialpsykiatriske botilbud (pp. 104). Aarhus: Center for kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.
- Ahlgreen, Birgitte, & Ramian, K. (2010). Hvordan fastholder psykisk sårbare mennesker et ønsket job. Århus: Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.
- Andersen, Jens Hjorth (2012). Brugerevaluering af akuttilbuddet i Lyngby (pp. 7 sider).
- Bleijenbergh, Inge, Korzilius, Hubert, & Verschuren, Piet. (2011). Methodological criteria for the internal validity and utility of practice oriented research. *International Journal of Methodology*, 45(1), 145-156
- Cristine Smith, Mary Beth Bingman, Judy Hofer, Patsy Medina. (2002). Connecting Practitioners and Researchers: An Evaluation of NCSALL's Practitioner Dissemination and Research Network (pp. 65): NCSALL - National Center for the study of Adult Learning and Literacy, Harvard University Graduate School of Education.
- Epstein, Irvin. (2009). *Clinical Data-Mining: Integrating Practice and Research*: OUP USA.
- Fox, Mark, Martin, Peter, & Green, Gill. (2007). *Doing Practitioner Research*. London: SAGE.
- Friedberg, Fred, & Sohl, Stephanie. (2009). Cognitive-behavior therapy in chronic fatigue syndrome: is improvement related to increased physical activity? *Journal of Clinical Psychology*, 65(4), 423-442
- Gústafsson, Jónas, & Ramian, Knud (Eds.). (2003). *Livshistorien - en vej til det menneskelige*. Århus: Systime Academic.
- Høgsbro, Kjeld. (2011). Evidensbaseret praksis - forhåbninger, begrænsninger og muligheder. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, 8(15), 11-30.
- Kaffenberger, Carol. (2012). Associate Editor's Note: A Call for School Counseling Practitioner Research. *Professional School Counseling*, 16(1), 59-62. doi: 10.5330/PSC.n.2012-16.59
- Kjærdsdam, Winnie, Kildedal, Karin, & Uggerhøj, Lars. (2011). Forskning tæt på praksis - et forhindringsløb. *Social forskning*(1), 11-12.
- Lene Mosegaard Søbjerg, Christiane Bundegaard Petersen, Svendsen, Vicki Nygaard, & Højen, Betina Falkesgaard. (2012). Afsluttende evaluering - JYFE netværk for udvikling af specialiseret bostøtte til voksne med ADHD (pp. 26 sider): Folkesundhed og kvalitetsudvikling.
- Lunt, Neil T., Ramian, Knud, Shaw, Ian, Fouche, Christa, & Mitchell, Fiona (2012). Networking practitioner research: Synthesising the state of the art. *European Journal of Social Work*(1-19).
- Mahler, Marianne, Svensson, Tommy, & Sarvimäk, Anneli. (2011). The balance of life: Two case studies on falls and fall-prevention in older persons. *Vård i Norden*, 31(Pub.109/4), 39-43.
- Nutley, Sandra M, Walther, Isabel, & Davies, Huw T O. (2008). *Using Evidence - How research can inform public services* (2 ed.). Bristol: The Policy Press.
- Ramian, Knud. (2012). Ledelse af fremtidsarbejde (pp. 20 sider). Aarhus: Folkesundhed og kvalitetsudvikling.
- Ramian, Knud. (1981). Udvikling og spredning af tiltag i ældresektoren Århus: Jydsk Teknologisk Institut.
- Ramian, Knud. (2003). Praksisforskning som læringsrum i det sociale arbejde. *Uden for nummer*(7), 4-17.
- Ramian, Knud. (2004). Praktikere i praksisforskning. In K. Høgsbro (Ed.), *Socialpsykiatriens kompleksitet*. Kbh: Samfundslitteratur.
- Ramian, Knud. (2009). Evidens på egne præmisser. *Psykolog Nyt*, 63(2), 18-25.
- Ramian, Knud. (2012a). *Casestudiet i praksis* (2 ed.). København: Hans Reitzels Forlag.

- Ramian, Knud. (2012b). Research Light. Retrieved 4-8, 2012, from <http://knudramian.pbworks.com/w/page/12751748/ResearchLight>
- Ravn, Leif. (2006). *Medarbejderinddragelse, identitetsskabelse og læring i en forandringsproces - et casestudie*. (Master i læreprocesser Master), Aalborg Universitet, Aalborg.
- Trillingsgaard, Anders Ramian. (2010). *Udviklingsepisoder i ledelsesteam*. (PhD Ph.d.), Aalborg Universitet, Aalborg. Retrieved from <http://udviklingskonsulenterne.dk/inspiration/ledelsesteam-2-0/>
- Uggerhøj, Lars. (2011). What is Practice Research in Social Work - definitions, Barriers and Possibilities. *Social work & Society*, 9(1), 45-59.
- Welborn, Selina, Sirota, Margaret, Mahon, Brian, Breetz, Sheryl, McDermid, Michael, Gilbert, Carol, . . . Shaw, Judith. (2010). "I don't know how to find my way in the world": contributions of user-led research to transforming mental health practice. *Psychiatry: Interpersonal and Biological Processes*, 73(2), 101 -130.
- Wisler, Carl. (1991). *Designing evaluations* (pp. 42 sider). New York: Program Evaluation and Methodology division.